

Finalizarea studiului de caz: reorganizarea posturilor municipale de radio și TV

Efecte și consecințe ale reorganizării în cazul Antena C

Generalizarea situației

În prima etapă a studiului de caz echipa de implementare a proiectului a constatat că reorganizarea posturilor municipale de radio și de televiziune s-a făcut cu mari abateri de la prevederile legislației naționale în vigoare atât din partea Consiliului Coordonator al Audiovizualului (CCA) ca „*autoritate responsabilă pentru implementarea și respectarea*” Codului Audiovizualului (sesizarea cu întârziere a Consiliul Municipal Chișinău, neelaborarea unor „recomandări privind mecanismele de intrare în legalitate” a celor două instituții), precum și din partea Consiliului municipal Chișinău (CMC nu a emis „în termen de 3 luni decizii de reorganizare” conform art. 68 (6) al Codului Audiovizualului; soluția de reorganizare prin înstrăinare a radiodifuzorilor publici municipali adoptată prin decizia CMC din 30 noiembrie 2006 a fost considerată ca fiind emisă contrar legislației în vigoare; destituirea ilegală pe 14 decembrie a directorilor radiodifuzorilor publici Antena C și Euro-TV (destituția ilegală a fost confirmată de instanța de judecată în cazul lui Vasile State care a fost restabilit în funcția de director al Antenei C prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie) și numirea ilegală a noilor directori; implicarea neproportională a noilor administratori în grila de emisie, desfășurarea cu încălcarea legislației în vigoare a concursurilor investiționale de privatizare și altele).

Experții au mai constatat că în procesul de reorganizare nu s-a ținut cont de interesul public, nu a fost consultată opinia comunității municipale, au fost ignorate drepturile colectivelor de muncă de la cele două posturi audiovizuale apreciate de publicul ascultător și telespectator.

După încheierea procedurii de privatizare situațiile de la Antena C și Euro-TV au evoluat în mod diferit. La Euro-TV după cazurile de cenzură semnalate în public de membri ai colectivului au urmat ajustări editoriale din punct de vedere al conținutului unor programe, între care și renunțarea la caracterul interactiv al unor emisiuni (*În serviciul comunității*). Angajații în linii mari au fost menținuți și doar o parte nesemnificată a fost forțată sau nevoită să părăsească instituția audiovizuală.

La Antena C situația a degradat și a avut efecte negative atât pentru membrii echipei de creație (disponibilizare în masă) cât și mai ales pentru calitatea serviciilor de programe fiind astfel prejudiciate drepturile publicului ascultător. Din aceste considerente prezentul studiu de caz se va referi în particular la analiza comparativă a serviciilor de programe prestate de către postul public municipal (PPM) Antena C până la privatizare și de către Antena C SRL în prezent.

1. Epurare de cadre în masă

Prin ordinul nr. 5 din 5 februarie 2007 administrația companiei Radio „Antena C” SRL au fost aprobate organigrama și lista statelor de personal ale stației de radio, prin care a fost lichidată redacția Emisiuni, iar în Redacția Știri au fost menținute doar 2 unități. Totodată au fost stabilite 40 de unități de agent de publicitate. Peste exact două luni în urma acestei remanieri structurale a fost concediat aproape încorporare personalul de creație din vechea echipă. Din cei 51 de angajați ai PPM Antena C (între care 12 autori netitulari) își continuă munca la radio doar 2 jurnaliști. De asemeni, au fost păstrate 7 persoane din rândul personalului tehnic: 3 ingineri, 1 regizor reprofilat în director tehnic, 2 agenți de publicitate și 1 servitoare.

2. Calitatea serviciilor de programe

Codul Audiovizualului stabilește în art. 7 (Echilibrul și pluralismul politico-social) alin (1) că *în spiritul respectării libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului, prin transmisia și retransmisia serviciilor de programe se realizează și se asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea, educarea și divertismentul publicului*. Totodată conform art. 68 alin (5) *Consiliul Coordonator al Audiovizualului va iniția ... controlul serviciilor de programe existente și al legalității eliberării licențelor către titulari, inclusiv radiodifuzorilor fondați și finanțați de autoritățile administrației publice locale, va elabora recomandări privind mecanismele de intrare în legalitate a acestora, astfel încât să nu se admită*

lichidarea lor, ci să se asigure crearea unui mediu pluralist de dezvoltare a domeniului audiovizualului.

Pornind de la aceste reglementări constatăm că un radiodifuzor își justifică existența de a fi prin serviciile de programe realizate, iar nelichidarea posturilor audiovizuale municipale ar însemna menținerea serviciilor lor de programe. În prezentul studiu de caz ne propunem o analiză comparativă a serviciilor de programe (prin prisma grilelor de emisie) realizate de Antena C în calitate de radiodifuzor public și, după privatizare, în calitate de radiodifuzor privat.

a) Știri și programe de actualități

În linii mari, Antena C SRL urmează orarul știrilor PPM Antena C cu buletine de știri la ore exacte (24 buletine de știri în 24 de ore) cu un volum săptămânal identic (2450 min. sau 40 ore și 50 min.). Totuși, sub aspectul pluralității furnizorilor de informații se observă o diferență clară în favoarea postului public municipal (5 agenții de presă) comparativ cu Antena C SRL care utilizează doar informații preluate de la agenția oficială Moldpres. În prezentarea știrilor și reflectarea evenimentelor instituția publică se bucura de o largă diversitate de voci, pe când la instituția privată apar doar 3 voci. După cum arată organizarea internă a serviciului său de știri (2 unități supervizate de directorul artistic), Antena C SRL nu pare să poată face față misiunii de informare a publicului în măsura în care o făcea postul public municipal (9 unități).

(a se vedea tabelul nr. 1)

b) Emisiuni și programe

Analiza cantitativă și calitativă a emisiunilor realizate de către postul public și postul privat s-a efectuat în baza confruntării grilelor de emisie, deși constatarea generală este că Antena C SRL, din cauza lipsei de potențial de creație (absența în structură a unei redacții de Emisiuni), are mari restanțe în privința respectării numărului de emisiuni pe care s-a angajat să le producă.

Potrivit analizei efectuate în baza grilei de emisie aprobate de către CCA, după numărul de cicluri de emisiuni săptămânale Antena C SRL cunoaște o descreștere de cca 4 ori (12 față de 50 pe care le avea PPM Antena C). Pentru a putea urmări în ce mod postul privat realizează și asigură prin emisiunile sale „pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea, educarea și divertismentul publicului” (art.7 alin (1) din Codul Audiovizualului) emisiunile din grilele de emisie au fost convențional repartizate pe 5 categorii tematice:

1. Emisiuni de dezbateri pe teme de actualitate;
2. Emisiuni educative și cognitive;
3. Emisiuni de cultură;
4. Emisiuni de divertisment, sport;
5. Emisiuni muzicale (tematice).

(a se vedea tabelul nr. 2)

Emisiuni de dezbateri pe teme de actualitate

Antena C SRL realizează săptămânal doar 1 singură emisiune de acest gen cu titlul: *Studio deschis* în timp ce anterior postul public municipal difuza 9 cicluri de emisiuni (*Din prima sursă, Ora consilierului, Microfonul deschis, Săptămâna politică, Duminici cu personalitate, Vox Populi, ș.a.*)

Emisiuni cognitive și educative

La această categorie în grila postului privat am contabilizat 6 emisiuni: *Icoana sufletului, Itinerare turistice, Tehnologii moderne, Autoshow, Afaceri de succes, Concurs interactiv*. În ce măsură acestea satisfac interesul public vom compara cu titlurile celor 20 de cicluri de emisiuni săptămânale difuzate de către postul public municipal: *Icoana zilei, Formula sănătății, Pleci sau rămâi, Fără tabu, Paratrăsnet, Ora de după ore, Laboratorul tinereții, Capital didactic, Carnet juridic, Abecedarul credinței, Casa, Grădinărește cu drag, ș.a.*

Emisiuni de cultură

Și aici diferența este defavorabilă postului privat care are în grilă doar 2 emisiuni: *Agenda culturală și Radiomagazin*. PPM Antena C realiza 10 emisiuni de acest fel: *Pro Arte, Viața cărților, Mapamond cultural, Etnos, Du-te, dor, pe la izvor, Cultura ca necesitate, Labirint* ș.a.

Emisiuni de divertisment, sport

La această categorie, cel puțin pe hârtie, Antena C SRL depășește după volumul săptămânal al emisiunilor PPM Antena C (1205 min. față de 815 min./săpt.) nu însă și la numărul ciclurilor de emisiuni. Postul privat difuzează 2 emisiuni: *Diminețile Chișinăului și Sport curier*, în timp ce postul public municipal realiza 6 emisiuni din această categorie tematică: *Matinal capital, VIP Fashion, VIP Antena C, Barometru, Scor final, Sport-Plus*.

Emisiuni muzicale (tematice)

Antena C SRL difuzează masiv (1260 min./săptămână) doar *Dedicații muzicale*. PPM Antena C realiza 5 emisiuni muzicale: pe lângă emisiunile de dedicații și solicitări (*Bună ziua și Talk-line*) erau difuzate interviuri cu interpreți (*Audio-poster*), emisiuni-concurs (*Top Junior*) sau de prezentare a anumitor genuri de muzică (*Vernisaj muzical*).

(a se vedea diagramele nr. 1, 2, 3, 4)

c) Raportul dintre informație și muzică

În urma analizării grilelor de emisie sub aspectul raportului dintre informație (*Știri și emisiuni tematice*) și muzică (*emisiunile de dedicații și programele muzicale care sînt difuzate în spațiile libere de emisiuni din grile*) în volumul săptămânal total de emisie (168 ore sau 10080 min.) se constată următoarele:

În grila de emisie a postului privat ponderea muzicii este mult superioară față de informație. Antena C SRL difuzează informație în volum săptămânal de **4490 min.** sau 74 ore și 50 min. (**45%**), iar muzică și programe muzicale în volum de **5590 min.** sau 93 ore și 10 min. (**55%**). La postul public municipal Antena C raportul este favorabil informației cu un volum săptămânal de **6115 min.** sau 101 ore 55 min. (**61%**), programelor de muzică revenindu-le săptămânal **3965 min.** sau 66 ore și 05 min. (**39%**).

(a se vedea tabelul nr. 3 și diagramele nr. 5, 6)

Concluzii

Reorganizarea postului public municipal de radio „Antena C” în SRL în urma implementării defectuoase a Codului Audiovizual al R. Moldova a condus la:

- slăbirea capacității echipei redacționale de acoperire a evenimentelor de interes public;
- oficializarea informațiilor și diminuarea pluralismului de opinii în știri și programe de actualități;
- reducerea esențială a numărului de emisiuni și programe dedicate publicului larg și cu participarea acestuia;
- reducerea diversității tematice a emisiunilor și programelor;
- creșterea ponderii programelor muzicale în detrimentul informației (știri și emisiuni tematice);
- sărăcirea emisie radio și implicit la prejudicierea drepturilor consumatorilor de programe la informație.

Note:

1. Analiza comparativă a programelor a fost realizată în baza grilelor de emisie aprobate de către CCA.
2. Caietul de sarcini pentru concursul investitional de privatizare a postului public municipal Antena C prevedea ca noul proprietar să păstreze profilul instituției audiovizuale și numărul statelor de personal.

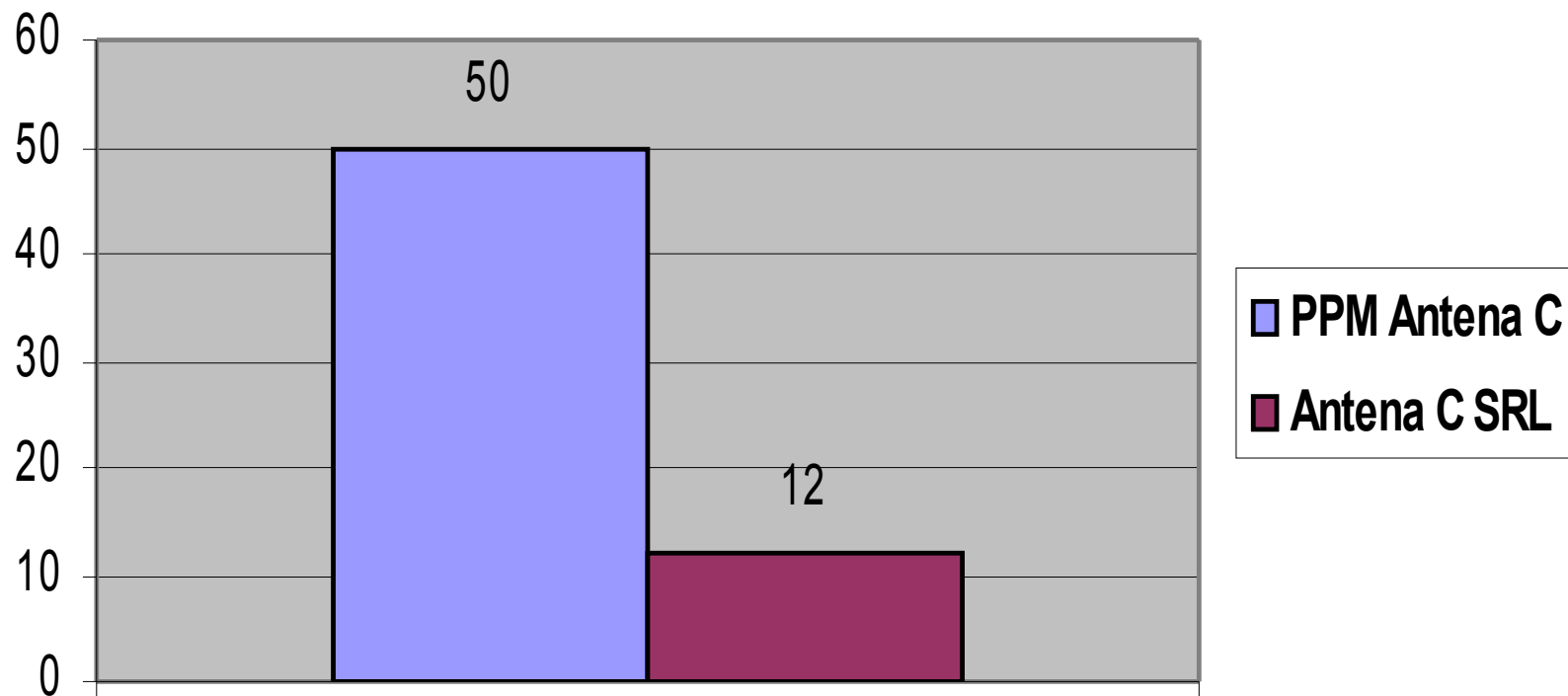
Tabel comparativ 1. Informarea publicului

Nr.	Caracteristici	Antena C PPM	Antena C SRL
1.	Buletine în 24 de ore	24	24
2.	Surse de informație (agenții de presă abonate)	5 agenții de presă: Moldpres, Basa-Pres, Info-Prim Neo, Infotag, Flux	1 agenție de presă: Moldpres
3.	Număr de unități antrenate în serviciul de știri	9 unități: 1 redactor-șef, 2 coordonatori, șefi-tură 2 prezentatori, 2 reporteri, 2 corespondenți speciali	3 unități: 1 director artistic, 1 prezentator, 1 corespondent special
4.	Prezentare știri (diversitate de voci)	8 persoane: 5 (știri ziua inclusiv 3 jurnal), 2 (știri noapte), 1 (știri week-end).	4 persoane: 2 (știri ziua), 1 (știri noapte), 1 (știri week-end).
5.	Capacitatea de acoperire a evenimentelor de interes public (număr de reporteri)	4-5 persoane zilnic de luni până vineri (1-2 pers. în zilele de week-end)	1 persoană zilnic de luni până vineri
6.	Evenimente de interes public acoperite	6-8 subiecte zilnic de luni până vineri (1-3 subiecte în zilele de week-end.)	1-3 subiecte zilnic de luni până vineri

Tabel comparativ 2. Diversitate tematică

Nr.	Categoriile de emisiuni tematice	Cicluri de emisiuni/săptămână		Volum săptămânal al emisiunilor (min.)	
		Antena C PPM	Antena C SRL	Antena C PPM	Antena C SRL
1	Em./dezb. pe teme de actualitate	9	1	905	225
2	Emisiuni cognitive și educative	20	6	1030	490
3	Emisiuni de cultură	10	2	705	120
4	Emisiuni de divertisment, sport	6	2	815	1205
5	Emisiuni muzicale (tematice)	5	1	1020	1260
		50	12	4520	3300
				75h 20'	55h

Diagrama 1. Cicluri de emisiuni (frecvență săptămânală)

**Diagrama 2. Volumul emisiunilor
(min/săpt.)**

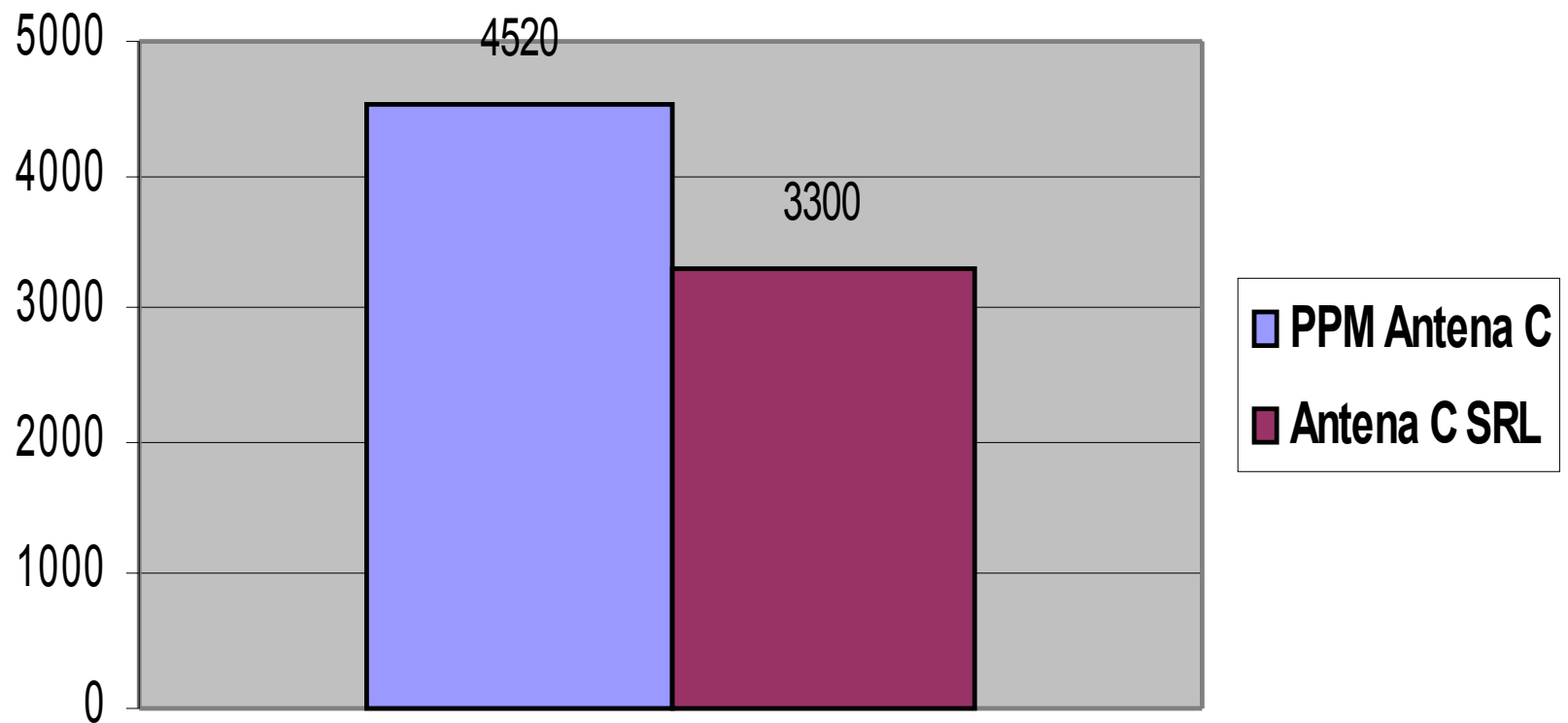

Diagrama 3. Diversitatea tematică
(frecvența/săpt. pe categorii tematice de emisiuni)

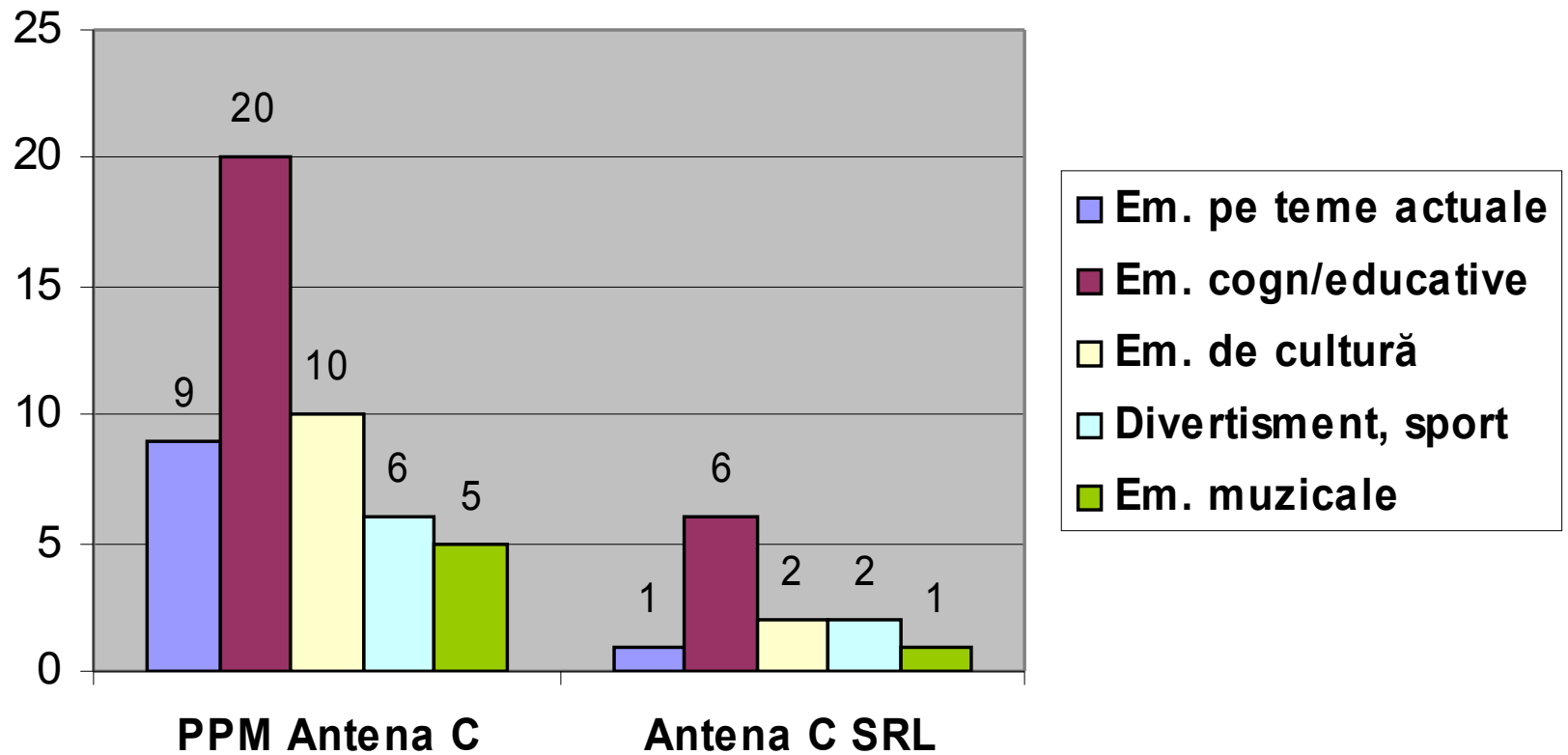
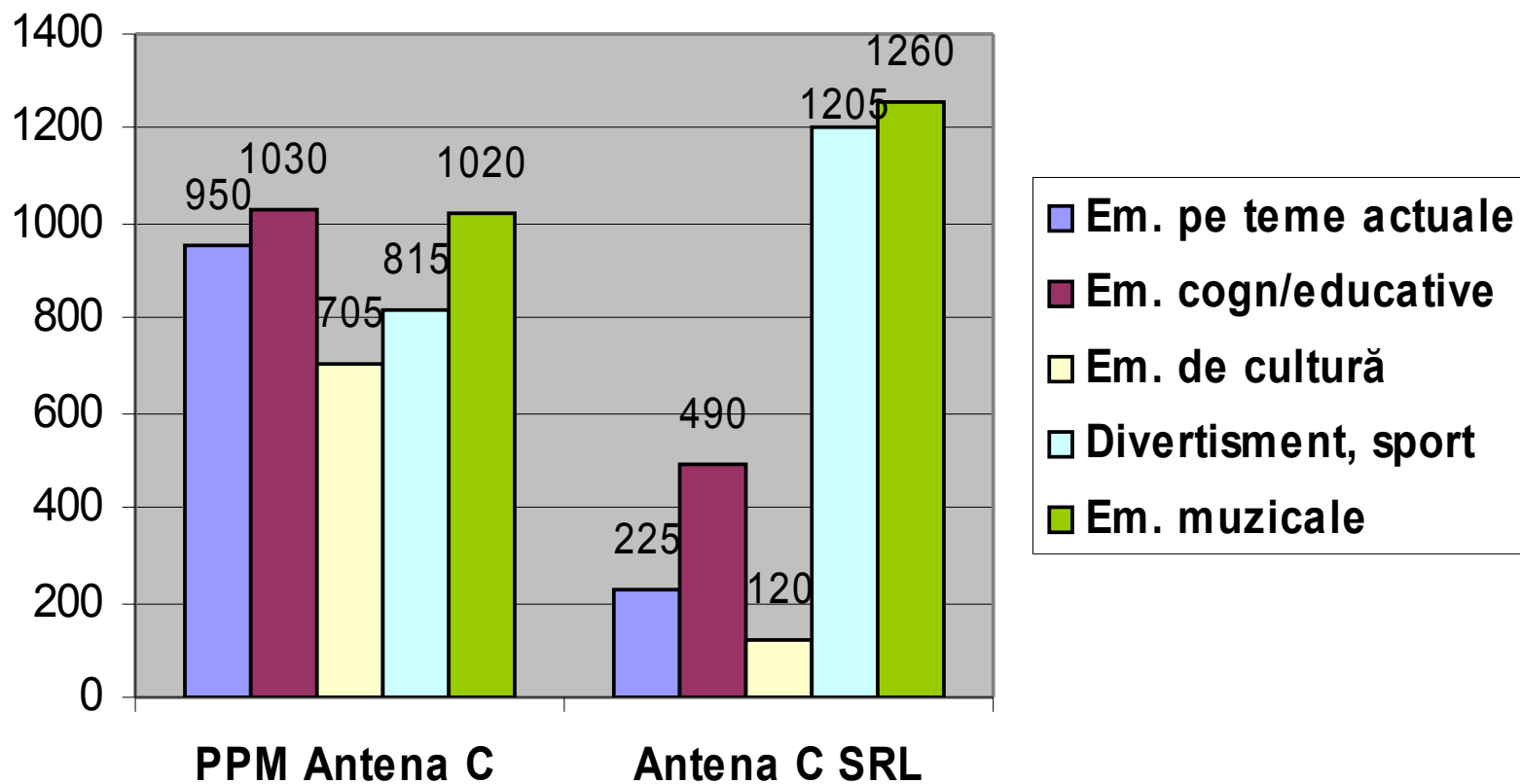

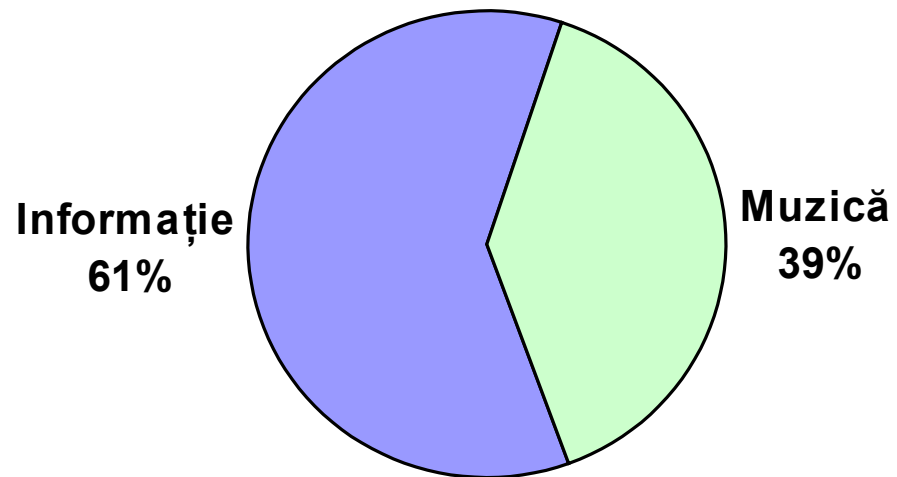
Diagrama 4. Diversitatea tematică
(durata/săpt. (min.) pe categorii tematice de emisiuni)

Tabel 3. Raportul dintre informație și muzică

	PPM Antena C		Antena C SRL	
	Volum săpt. (min.)	Raport %	Volum săpt. (min.)	Raport %
Știri și actualități	2450		2450	
	+		+	
Emisiuni tematice, exceptând dedicațiile muzicale	3665 (4520 – 855)		2040 (3300 – 1260)	
	=		=	
Total INFORMATIE	6115 (101h 55')	61%	4490 (74h 50')	45%
Dedicații muzicale	855		1260	
	+		+	
Program muzical	3110		4330	
	=		=	
Total MUZICĂ	3965 (66h 05')	39%	5590 (93h 10')	55%
Volum săptămânal total (min.)	10080 (168 ore)		10080 (168 ore)	

**Diagrama 5. Raportul Informație/Muzică
PPM Antena C**

**Diagrama 6. Raportul Informație/Muzică
Antena C SRL**

